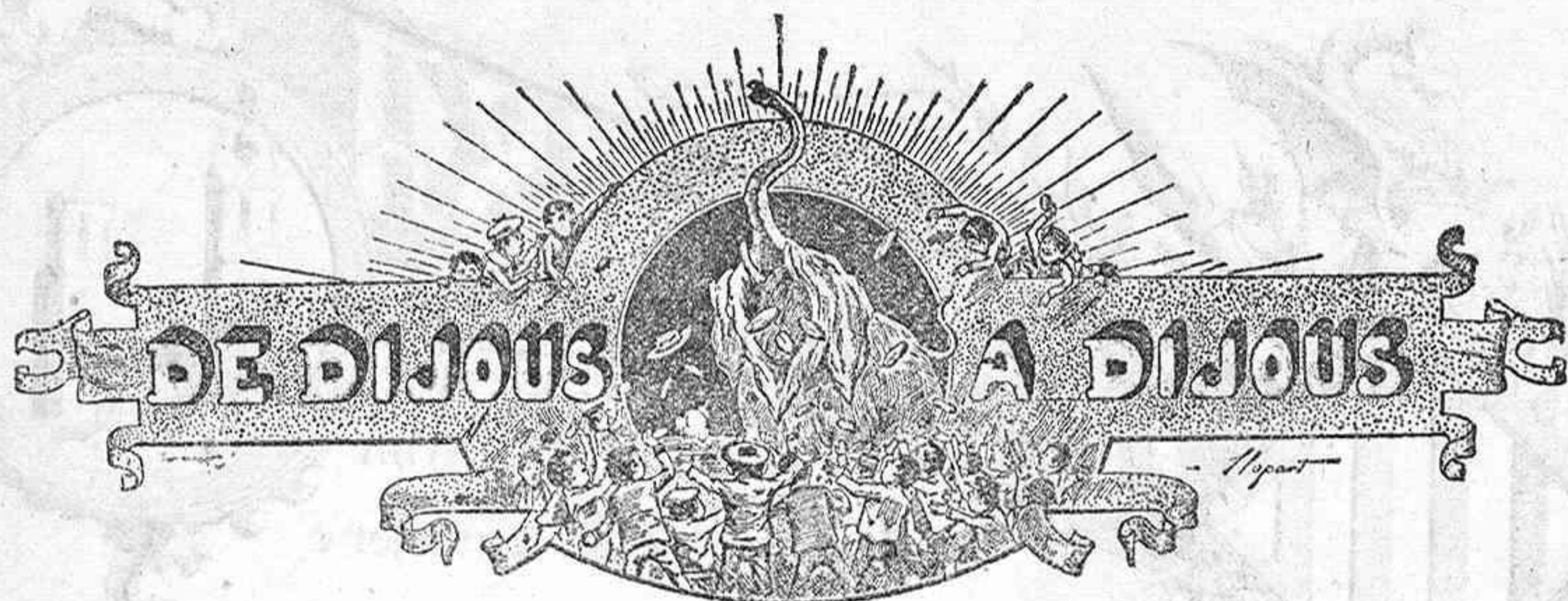

LUISA CAMPOS... Tiple bella,
de garbo, sal é intenció,
cada paper nou, per' ella
es una nova ovació.

Còpia fot. de A. Espingas.

QUARESMAIS

La personalitat ó la entitat que va instituir la Quaresma havia de quedar molt descarregada de cap... y buyda de ventrell.

¡Quins quaranta días mes deliciosos pe 'ls còssos cristians... que no dejunan!

Aqueixa cristiana obligació d' haver de fer quarentena la panxa cad' any, no 's perderá may... si se segueix com ara.

Y 's comprén perfectament; porque 'ls que segueixen la Quaresma per gust, s' atipan mes y mes bé que passat Pasqua; y 'ls que la segueixen per forsa, ja hi están acostumat de tota la vida.

Que la Quaresma está basada sabiament en los primordials preceptes de la Higiene del cos, no ho negará ningú... que ho vulgui creure.

Ni ningú... que no la segueixi.

Se donan moltíssims cassos de cristians exemplars que practican religiosament tots los preceptes de Quaresma... y may l' han coneguda.

¿Per qué vá instituirse? Per' fer penitencia.

Ara bé, lo del favor higiénich no ho veig prou clá... tip y fart de bacallá.

Lo de «pera fer penitencia» está entés; porque en lo mateix pecat la duhém; vull dir, que pecant de falta de bons talls (los que escurém los ossos) estém condemnats á fer de llús escurant ganyas.

Sentireu á molts senyorots d' aquets que 'n dihém peixos grossos, qu' exclaman:—A mí doneume peix, y no 'm doneu may carn.—

Jo quan ne sento algún d' aquestos panxa-contents, penso:—Com se coneix qu' ets un *fart d' olla!* Aixís 't donessin *morcilla*... ja que jo ni la tastol—

He reparat (¡ó sinó reparéuho!) que quins mes alardejan de penitents, per Quaresma, son los que pecan... de massa grassos.

Lo qual significa que observan los preceptes quaresmals per prescripció facultativa... Lo qual demostra que no es cap sacrifici corporal ni espiritual... Lo qual fa maliciar que 'l sistema de *manduca* de tals fulanos

no té res que veure ab la penitencia del cos, ni ab l'ànima que 'ls aguanta (Deu me perdoni).

Dins del casco de la ciutat (perque al *Ensanche* son de la màniga mes ample) y en nostres barris, la Quaresma campa pe 'ls seus respectes ó, si 's vol, hi té complert domini, no diré ara, sinó sempre, gracias á Deu... y á la miseria.

Aquí dintre, ningú hi dona gens d' importancia á n' aquesta época *espinosa*. ¿Per qué? Perque en la major part de *manzanas* ningú té una poma per la sed, y porque d' ensá que dins del casco de Barcelona s' hi fan los seus aquestos maga'zemistas de cascos de *guardias-civils*, nosaltres nos fem los nostres... tips d' arengadas, que Deu n' hi dó.

¿Qui negará que 'l negoci de la pesca salada está prosperant, gracias á que ja ningú sab lo que 's *pesca*?

Donchs, ¿quin temps millor que 'l de Quaresma pera fer dit negoci salat ab mes *salero*?

*
* *

Deixeuse de preocupacions ó de manías y confesseu (ja que som al temps de confessar) que la Quaresma está establerta porque hi ha de ser.

Es clar: la gent *pescatera* (qu' es la que mes abunda) si no tingués aquesta tungada de treure 'l ventre de pena *agafant peix* ¡ay la mare, quins *bullits* y quins *estofats* armarían havent de fer *dejuni*!

La Cristiandat fora una *pescateria*.

De modo y de manera que, no ja sols per pur precepte higiénich, sinó hasta per qüestió d' ordre públich ha de fer lo seu curs la Quaresma.

Mes diré: la mateixa moral que va enllassada ab la llimpiesa pública ho exigeix. D' aquí prové l' ús de las Butllas de la Santa Creuhada, en contraposició al marcat abús que s' ha fet sempre de l' altra mena de *butllas*

PEPET DEL CARRIL

CONTRAST

EN Manel y la Pepona vells tots dos y molt taujans tenian un fill que 's deya Maximiliá, tan bon jan, que, á no ser ell, ¡pobres jayos! prou s' haurian mort de fam; pero lo noy, que sabia ser mil cops mes bo que 'l pá, lo qual 'l feya molt digne y 'l posava en lloch molt alt, treballava nit y dia perque re 'ls hi faltés may.

Agrahits y contentíssims de lo seu Maximiliá no tenint ab qué premiarli tanta virtut y bondat, li deyan sempre:—Fill meu; tal farás, tal trobarás.

Vingué per fi que 'ls dos vells son tribut varen pagar á la *Parca segadora* y allavoras Maximiliá trobantse sol en lo mon

sense parents y ab la edat que aixó requereix va unir-se en indisoluble llas ab una noya que d' ell era digne, procurant d' un ral sempre ferne dos com deu fer tot bon casat.

Sempre actiu y diligent reuní un bon capital després de dur una vida incansable de treball.

Va ser pare de cinch fills y quan van arribá á grans un á un varen contreure matrimoni y... ¡natural! qui es bon fill també es bon pare...; 'ls anava á tots dotant fins que 'l pobre va quedar-se com una rata, pelat.

Mentres va poguer, la vida, va guanyarse treballant lo qual feya que cap fill no 'n passés d' ell ansia may;

pro arribá á vell y alashoras no sent ja bo pe 'l treball va ser quan socós y ajuda dels seus fills necessitá. Aixís es qu' un día al veures despulat y sense un clau va aná á casa de tots cinch y 'ls hi va dir mitj plorant: —Ja ho veyeu, fills meus, 'm trobo sense rè y desamparat; per lo tant, desitjaria que 'm recullissiu... Mes ¡ay!... ¡pobret home! poch se creya obtení amarch desengany; puig tots cinch fills li digueren lo següent per consola 'l: —¿Sab que pot fer vosté, pare, per no anar d' assí y d' allá?... buscar bonas influencias que li puguin alcansar... l' ingrés en las *Hermanitas* y allí molt be 'l cuydarán.

AGUILETA.

LA SONÁMBULA

SON marit dorm com un sóch. Ella está molt desvetllada. Salta ab prestesa del llit; va á la porta de sa cambra; l' obra, y ab presurós pas baixa las foscas escalas. Quan es aprop del portal que dona entrada á la casa, alsa los feixuchs baldóns y obra la gran portalada. Fa una se'ya, y al instant d' una gran filera d' arbres surt com un esperitat una altra figura humana que contestant la senyal presurosa á ella s' atansa. Quan se troban junts los dos ab gran ternura s' abrassan y se 'n van á un pallissot, que s' aixeca á pocas passas del casal, un cop á dins, ab gran precaució s' hi tancan.

Entretant, lo marit d' ella, dintre de son llit estava somniant que en lo seu cap li surtían dugas banyas que á dins de sa barretina no cabían de tan altas; y qu' anava per l' espay ab una bruixota extranya

mes lletja qu' un gat masqué á caball d' escombra llarga. 'S desperta, y no trobant prop seu á sa esposa cara, un registre escrupulós practica dins sa morada. No la ha vista pas en cap departament de la casa y pensant que sa muller ab gran astúcia l' enganya, busca á dintre del corral una bona y sortia vara, quan la te 's posa al instant al portal á ferhi guarda. No ha tingut d' esperar molt, al cap d' una estona escassa veu sortir de la pallissa á dos sombras, qu' abrassadas semblava 'ls sabia greu lo tenir de separarse. Mes, al fi, s' han despedit; ella marxa envers sa casa; tan cega passa 'l llindar que ni á son marit repara qu' arrogant com un lleó al seu devant se li quadra, y ab veu imperiosa diu: —¿D' ahont vens, ara, bagassa?— Ella al veure son marit ha quedat freda com marbre. ni tan sols pot contestar puig la veu se li ha ennuegada.

Lo malhumorat marit ab fúria aixeca la vara y sens demanar permís li mesura á las espatllas. Ella, al instant que ha sentit las sevas carns blavejadas, pensa algún estirabot per veure si pot salvar-se de la fúria del marit que ja 's creu que va á matarla. —Soch sonámbula, perdó— ab veu compungida exclama. —¿Qué 't pensás que 'm mamo 'l dit? Vesho á contar á ta mare — Y allavors mes fort que may va seguir bastonejantla fins que va perdre 'ls sentits prop de sos peus desmayada. Desde aquella nit fatal no ha tornat cap mes vegada lo seu *adorat torment* á ferli cap mes ultratge. ¡Quantas d' aquestas n' hi ha en nostra ditxosa Espanya que als pobres de sos marits fan veure que son sonámbulas! Si volen un bon remey ben barato, y que no falla, que 's còmprin un bon bastó y 'ls l' aplican á la espatlla que 'ls curarán d' un sol cop lo volguer fer la *Sonámbula*.

FELIÓNS DE VILAFRANCA.

LA TOMASA

L' AUGA D' UN FORASTER

1 Lo Jan de Matedepera
va treure un cop la primera.

2 Y celebrant sort tan bona
va baixar a Barcelona.

3 May ho hagnés fet... ¡Pobre Jan!
¡Ja l' estavan esperant!

4 Y tot just baixá del tren,
la manta tocá guillén.

5 Després vingué un carterista
—Hola!.. ¡jo us coneix de vista!—

6 Y li cambiá 'ls bitllets bons
per paquets de perdigóns.

7 Ab la plata que li queda
encare ab amors s' enreda.

8 Y 'l procediment del gato
li alleugereix mes 'l fato.

9 Li quedan cinch pessas justas
y se 'n va a dormí a las fustas.

10 Pero l' endemà, al llevarse,
no sab quin vestit posarse.

11 Per atachs a la moral
se l' endú un municipal.

12 Y com no té documents,
de passq y petant de dent,
se 'n torna a Matedepera
ab dos civils al darrera.

LA TOMASA
TRIST RETORN

DE REBOŦ

—**D**ONCHS si, Manela; deya 'l Ton á sa muller.
—Deixa que 'ls parroquians diguin lo que vulguin. Es necessari ferlos entendre que tot aixó son falornias y *veus volátigas* que fan corre alguns malicisos. ¡No caldria sinó que pe 'l dir d' uns quants, venguessim lo ví pur, sense barrejarhi gens d' aygua! Bons negocis fariam.

—Si; pero tú ja sabs que 'l pare predicador vá dir l' altre día, que no 's podí enganyar al próxim.

—Vet' aquí 'l que sou las donas. Sempre carregadas de lloquets. També vá dir que en las bodas de *ca 'n Nán* lo mateix Jesucrist havia convertit l' aygua en ví; y ja veus que nosaltres no més n' hi tirém una mica.

—Y si la gent se escama y la parroquia se 'ns esgarria?

—Tonta! Y com pot ser, si en tot lo poble no hi ha ningú que 'ns fassi la competencia?

—Veus? Avants d' ahir mateix l' Apotecari vá dirme que 'l nostre ví era falsificat, y jo vaig quedar-me sense saber qué respóndre.

—Perque tú ets molt poch despatxada y tens poca llávia per saberlos encibornar. Despés que, sigui dit entre nosaltres, encare 'ls fém un favor als nostres parroquians. Tú ja sabs que 'l metje sempre diu que causa mes morts lo ví que totas las *pide-mias* juntas. Aixís es que si 'ls lo doném flaquet, may pot ferlos tant mal.

—Al menos no fessis trafica ab lo ví blanch; pro sembla que ab aquest hi tinguis mes taleya que ab l' altre.

—Just! Perque 's paga mes car, y ab lo ví blanch l' aygua puja de preu.

—Bé si, tot lo que iú vulgas. Pro 'l cas es que densá que fém aquestas traficas, que la noya no 'ns ha fet may més res de bó, y tot lo día está ¡ay que tinch! y aquí caich, aquí m' aixeco, que no sembla sinó que algun bruixot se 'ns hagi ficat á casa. D' ensá que estém passant tantas trifulgas, tinch un *rau-rau* al cor, y ningú 'm treurá del cap que aixó es un cástich de Deu. Fins l' altre día vaig preguntar al metje si lo que té la noya sería mal donat, perque al mon sempre hi ha malas volensas.

—Y qué vá respondre?

—Me vá dir que si 'l donavan, sempre era millor que comprarlo. Y á fé de neu que bé n' ha presas y represas d' ampollas de ví de quina, per veure si agafava gana. Jo crech que si deixavam aquet negoci, y 'ns posavam á vendre ampollas, tindriam pá per anys. Y al cap de vall no hem lograt sino que arrivés á manjotejar alguna mica. Créume, Ton; deixemnos de cosas y doném lo ví tal com lo tingué de donar, y veurás com la noya 's posa bona desseguida.

—Cá!; tot aixó son caborias tevas. Jo 'm penso

que 'l ví de quina que comprém al Apotecari, no es ví de quina ni tal *aca*, perque hi ha gent que té molt poca conciencia. Y sino, ja veurás com ara mateix vaig á trobarlo, y si de aquí endavant no 'ns dona 'l remey tal com marqui la recepta, li armaré un escándol que fins n' han de parlar los diaris.

—Deu hi fassa mes que nosaltres.

* *

—*Buenas!*

—Ola Ton! que tal va la noya?

—Home, ja veurá: casualment per' xó venía. Ara he dit á la de casa; déixam arriar ab quatre salts á ca 'l Apotecari, que tinch de dirli dugas paraulas.

—Vos direu.

—La *custió* está en que d' ensá que la noya vá agafar aquesta marfuga que 'l metje diu que es la *memia*, pró que jo crech que es una gran *debalitat* que s' ha apoderat del seu cos, que may mes n' hem fet un pam de net, y aixó que de potingas n' ha presas mes que no 'n tenen tres apotecaris plegats. Ara fá molt temps, com vosté sab, que está prenent ví de quina, y... res; com si 'l tiressim á l' ayguera. Aixís es que he arriat á pensar si 'l ví de quina que vosté 'ns despatxa, no fora prou bó, perque á vegadas un hom' per fer mes negoci, no te gayre escrúpol ab certas cosas, y, francament, me sabría molt de greu que...

L' Apotecari amagant una mitja rialleta, l' interromp:

—No, Ton, no. Aneu completament equivocat. Lo ví de quina que gasteu, hasta 'l faig esprés per vosaltres.

—De veras?

—Lo ví no pot ser millor, perque es ví blanch comiat á casa vostra mateix.

Lo Ton se queda fret.

—Y la quina?—pregunta.

—Es de tan bona calitat com lo ví—contesta l' Apotecari—mirantlo ab certa malicia, mentres lo pobre Ton se torna groch com la cera, y murmurant mil excusas, se 'n vá tot escorregut á casa seva.

—Vet' aquí perque la noya no agafava gana!—anava dihent pe 'l camí.

Desde aquell día, l' Apotecari era l' únich parroquiá del Ton que bebía ví pur.

En cambi, la filla del taberner, anava adquirint cada día mes bons colors.

MEJTERNICK.

CAPRITXO

Es tan do'enteta la Nita, ma neta,
que sovint li pego alguna catxeta;
y així l' altre día que 'm feya la *guita*,
pegantli una nata, vaig dirli á la Nita:
—Fes bondat, puig ara per ser dolentota
que tens ja una nata, neta Nita, nota.

F. CARRERAS P.

Los meses del any

IV

TAURO

ABRIL, se troba ensemps ab la Quaresma
y la Setmana Santa.
La Primavera, exuberant de vida,
lluheix arréu sas galas,
cubrintse valls y planas ab catifas
de ricas esmeraldas;
y 'ls anyellets novells, belant a'egres
van escapsant l' herbatje.
De violas, romanills y farigolas,
s' omplena la montanya,
celebrant ab sos flayres la vinguda
de la florida Pasqua.

UN A. VENDRELL ENH

Sr. D. Cristobalito Rocafuerte

Agriomonte veinte y 4 de Marzo de 1890 y 7

AMADO amigo: me fuí á este pueblo para ver si cogia hambre, pues segun me dijeron los médicos, me convenia tomar los aires, y ¡creáme chicuelo, que los estoy tomando de valiente! pues desde que estoy aquí, hacen unos vientos que todo lo levantan.

Por cierto que esto me hace acordar de aquella vez que reñimos cuantigo, y tu me dijiste: «¡vete a tomar viento!» ¡Quien lo tenia que decir!

De hambre, ya he cogido un chico, y segun dice mi nodriza, ya no hago aquella cara de pan amaneido con aceite que antes hacía, pero yo creo que esto son ochos y nueves, y cartas que no atan.

En este país toda la gente son muy Pablos; de manera, que el que no es un bendito de la espuerta, es un tocado del hongo; y el que no tiene un ojo de piojo al cerebro, es un sueña tortillas.

Si tu vivieras aquí, á cada punto te estrangularias de risa, pues todos los divertimientos de esta gente, consisten en jugar á caballo fuerte los hombres, y á hecho a esconder las mujeres.

Al mas listo se le puede esconder el huevo, pues todos tienen mucha lana al cogote, y es muy fácil el levantarles la camisa.

El otro día, fuí á casa de unos conocidos y allí cantamos el yo te lo encenderé el tio fresco, concluyendo despues de todo por darme la vaca.

A la hija pequeña de la casa que no es tan haba como las otras, le pinté la cigüeña y su padre que es un barriga de lombrices, me dijo que si traía buenas intenciones, me daría un empujón si me hacía falta para casarme.

De manera que ya no hay pan partido entre los tres.

Ayer llegó á este pueblo, aquel cadáver que siempre estaba en los billares de Novedades, junto con

una de San Saturnino de niña; y me dijo que en Barcelona las tropas estaban encima las armas, pero como es tan algarroba, no le creo de ninguna palabra.

Te amaria muy que me hicieras el favor de llegarte á la calle del Bote, á un platos y pucheros que hay y le digas que este año, la cogida de avellanas por ahora se presenta bien.

Sin mas por hoy espera respuesta tuya, tu amigo de pequeño.

Ramon Pescueso.

Per la còpia.

LLUIS G. SALVADOR.

Litografia Barcelonesa

S.^a Ramon, 6

BARCELONA

Bibliografia

El Caciquismo es 'l títul d' una novela publicada per D. Onofre Viladot, secretari d' un poblet de la provincia de Lleyda. Encare que la forma literaria de dita obra no estigui á gran altura, no obstant resulta un llibre en alt grau instructiu, perque posa de manifest ab tota sa asquerositat lo *caciquisme rural* qu' es una de las plagas mes terribles que sufreix la nació espanyola. Que l' autor coneix 'l *panyo*, es induptable; tot lo mes de que se 'l pot acusar, es de no haver tingut la suficient trassa en ensenyarlo. Pero aixís y tot *El Caciquismo* 's llegeix ab interés y fá compadeixe la trista sort d' aqueixas infelissas localitats, víctimas de la política de campanar.

*

Hem rebut també un tomet del conegut escriptor Sr. Antich é Izaguirre, titulat: *De colada...* En ell lo citat senyor las emprén ab bastant salero contra algunas aberracions gramaticals de la llengua castellana. Com que no som de la confraria, no tenim autoritat per jutjar si 'l Sr. Antich está en lo cert, pero de tots modos fém constar que sembla que té rahó.

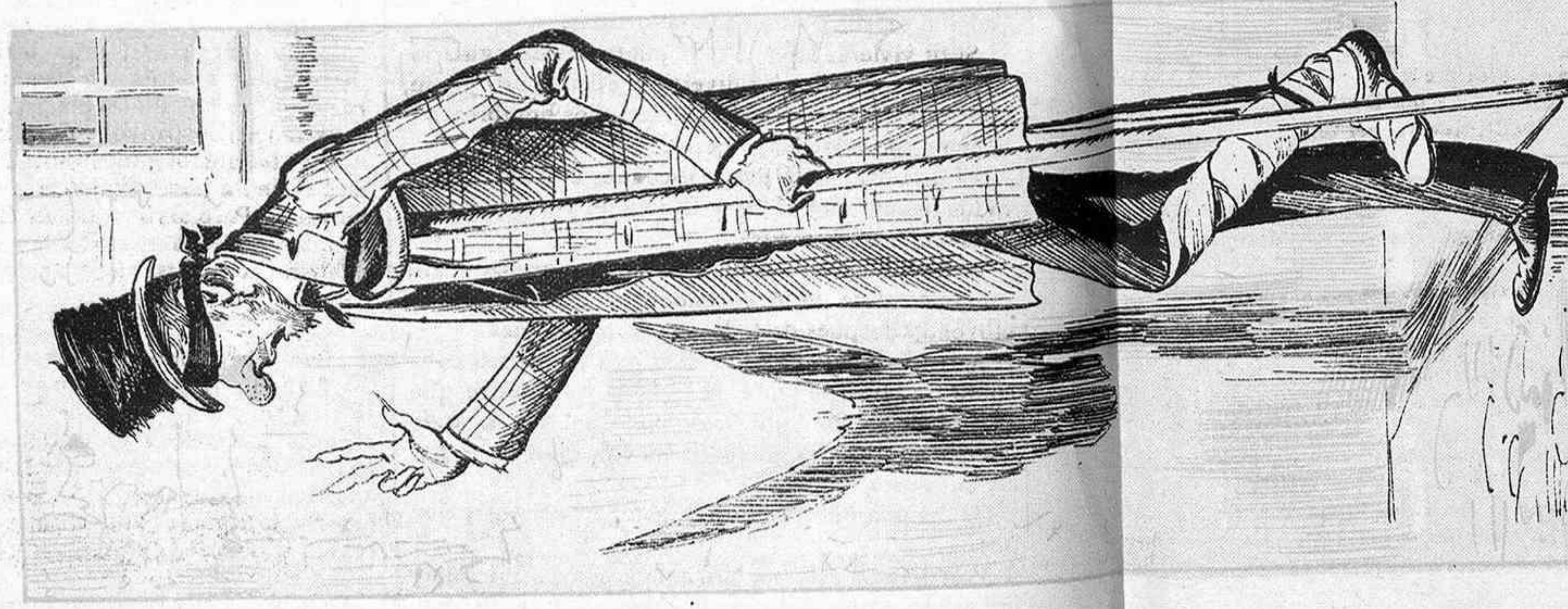
—

Doném las mes expressivas gracias á abdós autors.

LA TOMASA

ALI-OLI D' AGUALITAT

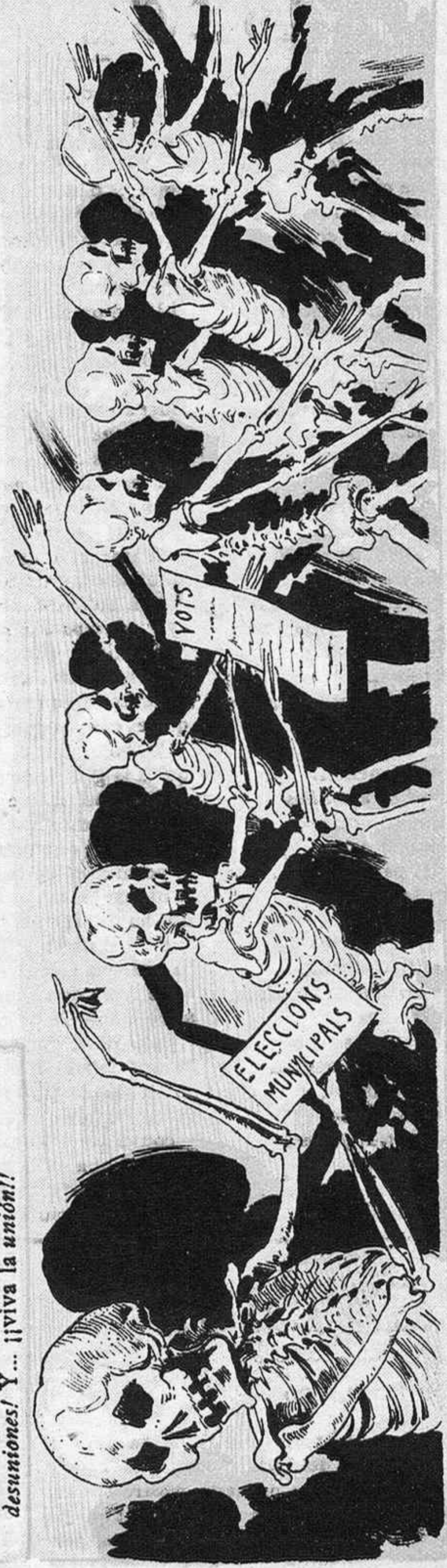
Per J. LLOPART.

Lamentacions d' un madrileny. — En la 1ª junta de Unión republicana me rompiéron los amigos una pata, en la 2ª seis dientes y en esta la nariz. Es decir: ¡tres desuniones! Y... ¡viva la unión!!

—¿Qué fás benehit del cabas? Dins d'aqueix pou sense fondo que 'n dius Plassa de Catalunya, vols abocarhi las millonadas del nou empréstit! Vaja, Pep, alsa 'l cap y míram: ¿no valdría molt mes que avants de tot m' arreglessis aquets pellingos?

—¡Apa noys, bellugarse; que s' acostan las elecciones municipales y en Pantorrillas vol passar llistat!

BICICLETES

INo hi ha mes!... Es cosa vista
y ningú 'm dirà que no...
¡Estém en plena invasió
d' una epidèmia *ciclista*!

Tot jove guapo y pulit,
que 's pensi sé alguna cosa
si d' un *cicle* no disposa..
¡ja se 'n pot entorná al llit!

Llensém tots exclamacions
per la escassés de pessetas,
pro... ¡van surtint bicicletes
hasta dels clavagueróns!

Y hem arribat á un punt tal
de *ciclo-fobo-mania*
que 'ns passém tot lo sant día
tirant cossas .. ¡ab *pedall*!

¿Es bó ó dolent tal *sport*?...
¡Veus aquí un punt delicat!
Molt s' ha escrit y s' ha parlat
en contra d' ell y en favor..

Es pe 'ls uns, una gran cosa
baix diferents punts de vista.
Pe 'ls altres 'l ser ciclista
es pràctica perillosa...

En quant á mí, francament,
jo crech que la bicicleta
es eyna bastant distreta
si s' usa ab comediment...

Mes si 'l *caball de branillas*
lo monta un tipo d' aquestos
tan inútils é indigestos,
qu' ensenyan las pantorrillas...

Si presumint la persona,
s' agafa l' us del *bicicle*
com medi per fer l' article
pe 'ls carrers de Barcelona...

Si 'l qu' es *sportman*, s' ho pensa,
y pedalejant s' esbrava...
sens coneixe ahont l' us acaba
ni veure hont l' abús comensa...

A las horas, francament,
un gran mal ho considero
y crech... ¡que 'l fer de *florero*
te d' acabar malament!

Precisament, aquest tema

es avuy d' actualitat,
perque ab l' *sport* indicat
molta gent está... ¡que crema!

Y es cosa en vritat ben trista
que 'ls periódichs tots 'ls días
tinguin d' esplicá *averías*
que causa 'l furor ciclista.

Avuy es un pobre vell
qu' estava prenent 'l sol...
Li surt un ciclista al vol
y 'l vell .. ¡hi deixa la pell! ..

Demá un infelís malalt
tot fent sa convalescencia
surt á passeig... imprudencia...
que paga á cops de *pedall*!

Es uns cops una senyora
qu' está de *cert modo* y... ¡pam!
ve un ciclista fet un llampl
y .. li fa de llevadora!

Altres cops, es un noyet
que jugava sens temor...
Ve un *bicicle* á tot vapor
¡y l' *estampa* á la parell! ..

Y aixís, d' aquesta manera,
passan cassos á cabassos
y son tan freqüents 'ls cassos
qu' es clar, la gent s' esparvera.

Y abominant d' eixas modas
qu' á la gent trenca la crisma,
diuhen molts, que 'l tal ciclisme
ja no pot anar ni ab... rodas. .

Y 'l jorn que menos s' esperi
si no hi pren cartas qui pot,
's mourá tal esbalot...
qu' ha de tremolá 'l misteri.

Puig si fins ara han pogut
'ls ciclistas escaparse...
aquell que deixi agafarse
ja pot dir:—Oli hi begut.—

Per evitar, donchs, qu' un día
devant del cas d' un esguerro,
ab 'ls *caballs de fil-ferro*
s' armi una carniceria,

convé que l' autoritat
prengui una mida prudent
per evitar qu' eixa gent
galopi per la ciutat.

Y la mida que m' ocupa,
deuria ser que 's manés,
que tot ciclista portés
un *Gutiérrez* á la grupa.

Per xó, sols se necessita
advertí als *Xanxas* qu' á punt
estiguin sempre, si algun
ciclista á muntá 'ls invita ..

Y ab aixó y severa pena
pe 'l que mogués son pedal
sense dú un municipal
hi veig possible una esmena.

Te ventaijas mon projecte
que saltan casi á la vista.
Portant *Xanxas*, tot ciclista
pot dirse que va subjecte...

Puig si un día surt de *mare*
y pedaleja ab excés,
tot sentli de contrapés
lo *Xanxas* y ab bona cara,

fi, correcte y ben parlat
com tots los del seu ofici,
pot pintarli 'l precipici
qu' ell no sab veure encegat.

¡Y que diantre!... Hasta admetent
que 'l ciclista sentse 'l sort
arribi á causá una mort,
dugas ó tres... vint ó cent...

Allí hi hauria un *guerrero*
per tot quant fos necessari...
y 'l ferit... ¡al *Dispensari*
y l' agressor... ¡al *Xiquero*!

Apart d' aixó, ab tal costúm,
'ls *Xanxas*. , ¡quant guanyarian!
¡ab quin gust s' esbargirian
del *gran* treball que 'ls consúml

¿Y qui sab?.. ja qu' es de lley
qu' en cassos de *bronca* ó foch
no 's trobi un *Xanxas* en lloch
ni que 's busqui per remey,

tal volta portantliho així
gracias al projecte meu,
serian per tot.. ¡com Deu!
¡Quin honor, llavors, per mí!...

M. RIUSEC

TEATROS

LICEO

La novetat mes important de la setmana, ha sigut lo
juguet líric *Lubino*, lletra del pare de las tiples Tani y
música del conegut director de orquesta mestre Vanzo,
(encare que 'ls cartells deyan altre nom); juguet que 'ls
que recordavam la temporada última en que ditas ger-
manas-artistas estigueren entro nosaltres, l' esperavam
ab deliri, perque en ell 's posan á proba las qualitats

artísticas de las mateixas, fent gala de una vis cómi-
ca de irreprotxable gust.

Encare que *Lubino* es obreta en un acte, 's pot afirmar
qu' ell ha sigut l' éxit de la companyia Giovannini.

¡Llástima que s' hagi guardat pera 'ls últims de la tem-
porada, puig que sens dupte haurian donat lloch sas re-
presentacions á lograr molt mes calor á la sala d' espec-
tacles y mes favor á la taquilla!

També s' ha representat la sarsuela del mestre Caba-
llero *El duo de la Africana*, en la que tots los artistas
surtiren ayrosos, especialment la simpática Elena Tani,
que va fer una creació de D.ª Serafina, personatge que
per primera vegada hem vist proporcionés aplausos á una
artista.

PER L' ESTRA...

Si 'm nombressin alguna cosa de mando, lo primer que faria fora posar una multa de vint duros als que tinguessin la cuyna bruta.

Si jo fos ministre, manaria que tothom portés relotje d' or y que ningú 's cordés l' americana.

Figuer

A ser jo alcalde, daba un duro diario a los guardias y les rebajaba el trabajo ¡Porque miren que nuestro oficio es muy pesat!

Si jo fos autoritat, no mes permeteria que 's menjés vert. Així las cols s' apujarian.

LÍRICH

CONCERTS SARASATE

Aquest eminent violinista espanyol en la *tournee artistique* del present any també ha pensat en nosaltres, donantnos una sèrie de concerts que un cop mes ha demostrat que es lo genial artista y que domina y sent la gran música, arribant ab lo violí á fer impossibles d'execució.

Beethoven, Mendelsson, Weber, Wagner han sigut sos favorits, y encare que ab las composicions d'aquets mestres hi ha lograt grans aplausos, lo *clou* dels concerts Sarasate es sempre en lo que no forma part del programa, aixó es, en las repeticions, puig que allí acompanyat de piano nos fa sentir *peteneras*, *sevillanas*, *jotas*, *zortzicos*, etc., etc., ab una agilitat y finura que deixa encantat á tot lo públich, logrant ovacions indescriptibles.

NOVETATS

¡Quiero ser santa! es lo títul que ha donat lo Sr. Coll y Britapaja á la opereta francesa *Sainte Freya*, que ab música del mestre Audrán lográ ser un éxit en París y que 's representés en los principals teatros de Fransa.

Desgraciadament entre nosaltres no obtindrà igual sort, á causa de l'argument pesat y pueril de la mateixa y que l'arreglador no ha estat gens felís, ja que entre escenas místicas hi ha involucradas frasses de pésim gust que desfán per complert lo fondo de la obra. També ha contribuít en gran part al sensible fracás, lo que un dels principals personatjes fos encarregat á un principiant en la escena, resultant descoloridas las mes de las situacions en que hi prenia part y que ellas havian d'assegurar l'éxit.

Ha sigut sensible que *¡Quiero ser santa!* no obtingués lo favor del públich, ja que la música que posseheix acredita la firma del mestre Audrán, tant en frescura com *la Mascota* com en gracia cómica com *Miss Helyett*, obras las dos del esmentat mestre.

També es sensible per la magnificencia ab que ha sigut presentada, puig tant lo decorat, obra del célebre Soler y Rovirosa, que es de lo mes propi y elegant que hem vist d'aquet escenógrafo, com los trajos que han sigut confeccionats ab verdadera propietat artística, se foyan mereixedors á que *¡Quiero ser santa!* fos obra de cartell.

TIVOLI

Lo sol anunci de representarse comedia de màgic, si gué suficient pera que diumenge sortís aquell cartellet tan halagador á las empresas teatrals de *Quedan despachadas* etc., etc.

La comedia afavorida ab tal honor sigué la de Grimaldi, titulada: *La pata de cabra*, en que si bé la companyia Colom no está condicionada per aquesta classe d'espectacles, sorti bastant ayrosa, sentintse aplaudit lo senyor Colom en lo personatge de Simplicio Bobadilla Majaderano y Cabeza de Buey.

Pera diumenge próxim hi ha en porta l'espectacle màgich titulat: *La estrella de oro*.

Al fi 's veu que lo Sr. Colom ha trobat la embocadura. Molt ho celebrém.

CATALUNYA

Ja s'estrená la sarsuela de Sánchez Pastor y Chapí, *Los golfos* que ni lo fondo ni la forma agradaren á ningú.

Es un fracás mes que deuen anyadir sos autors á la sèrie dels que portan en llista en lo present any y ha sigut nova mostra de la disparitat de criteris entre los públichs barcelonés y madrileny.

Ara hi ha en estudi *La tiente*, que segons noticias, será la vindicació del passat estreno.

Molt nos complauria que aixís resultés.

EDEN - CONCERT

Nous y escullits debuts han tingut lloch últimament, despuntant las *etoiles* Mlles. Guy, Lucette y Weil que son cada nit molt aplaudidas, sobre tot la darrera qu' es molt *expressiva*.

Les Glay, clowns-musicals, son dos artistes de debó que s'han fet seu al públich y ab rahó. D'entre 'ls aparatos musicals qu' exhibeixen, tots notables per lo enginyosos, son dignes d'especial menció dos que imitan perfectament als carrets dels esmolets ambulants, qu' es de lo mes original qu' hem vist en lo género.

La senyora Molgosa segueix sent la reyna dels concerts: com mes canta, mes agrada y mes entusiasma. D'ensá que ha reaparegut aquesta estrella de primera magnitud en l'Eden, torna á brillar l'éxit de las funcions.

Nostra enhorabona, donchs, al intel·ligent Sr. Galofre per las mostres d'activitat que posseheix y los bons desitjos en complaure al públich de que dona probas.

UN CÒMIC RETIRAT.

Després d'una breu y terrible malaltia ha baixat á la tomba lo nen Pacianet, fill de nostre estimat director artístich D. Paciá Ross.

Embargats per la emoció que 'ns ha produhit una pèrdua tan sensible, doném lo més sentit pésam á nostre estimat company y á sa virtuosa muller, aconsellantlos serenitat y resignació, puig ellas solas po len mitigar la fonda ferida oberta en son cor, y ferlos compendre que en mitj de sa desgracia 'ls queda encare una filla, quin carinyo ha d'esser un bálsam en son crú dolor.

-X-

Lo *Correo Catalán*, á pesar de ser católich, apostólich y romá, 's veu que per sang té una barreja de vi de sis y pebre del mes picant.

Ab motiu de uns forts atachs que 'l periódich nocedalista de Salamanca *La Información* ha dirigit al prelat d'aquella diócesis, aquet ha circulat una carta als rectors calificant los esmentats atachs de picadas d'insecte que no poden mortificar á ningú.

Donchs, bé, lo *Correo Catalán*, comentant dita carta, expressa qu' «ell pot dir quelcom que l'elevat cárrech del, atacat no li ha permés manifestar, y es que als mosquits per exemple, se 'ls aplasta quan pican, y á las pussas se las recargola. Y morta la bestia, morta la ràbia.

¿Qué tal?

Aquí hi cab dir, ab lo personatge de la comedia:

«¡Y como me gusta esta humildad!»

Si 't bofetejan la galta dreta pararás la esquerra—digué 'l Redemptor.

Y 'l *Correo Catalán*, deu pensar, que la pari qui vulgui, perque qui pega primer pega dos cops.

Lo qual que, resulta mes práctic.

¡Bravo, menut!

-X-

Los golfos (los trinxeravres) estrenats la setmana passada á Eldorado no foren del agrado del públich. La vianda á pesar del renom dels fondistas, per defectes de condimentació ó per capritxos del paladar, va semblarnos molt insulsa.

Sembla que la Empresa, ja está netejant las cacerolas per presentarnos aviat *Los Cocineros*.

Desitjém de veras que 'ls plats qu' aquets nos donguin, sigan forts y de primera...

Perque tenim reparat que molts plats dels que 'ns venen de Madrit, al arribar aquí, perden la sustancia...

No es estrany: com que no 's cuyna á tot arreu de la mateixa manera.

¡Y aquí estém tan encarinyats á la cuyna catalana!

Los plats que no tingan semblansa ab los nostres, com succeheix ab *Los golfos* es exposat pera la Empresa servir-noslos, perque ella es la que ha de pagar los plats tren-cats...

Diu *El Tiempo* que en Cánovas del Castell mira ab un ull á Espanya y ab l' altre á Cuba.

¿Y 'ls resultats quin son?

Que no hi veu de cap ull... ó al menos ho veu tot fosc, com aquell mico de qui 'ns parla lo nostre malaguanyat Capmany en son juguet *A pel y repel*.

De lo que passa ab las vacas que 's sacrifican en lo nostre Matadero, podria escriuresen una novela ab dos parts, un epílech y varis sustos.

Encare fresca la memoria de la tragi-comedia desenvolupada ab motiu de la vaca tísica que fou alevosament assassinada en dit establiment, nos fan saber los diaris, que fa pochs días hi tingué lloch la reincidencia, sacrificanhi una segona vaca que podia fer digne *pendant* ab la primera.

Dita vaca fou introduhida al Matadero, ab las precaucions degudas.

Ordena 'l reglament que en lo Matadero hi entri sols lo bestiar per *las sevas propias potas*, salvo 'l cas d' haver sen trencat alguna.

Donchs res mes senzill: á la esmentada vaca, que ja no podia anar ni ab rodas, li fou trencada una cama, y 'l reglament no va poguer evitar la seva entrada al Matadero.

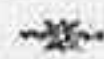
¿Quin càstich li aplicarian vostés á qui vol fernos pasar... *vaca malalta*, per bestia grossa?

Jo li donaria la *vaca*... y li faria menjar entera.

Preguntan ¿per qué aixó no 's posa en práctica?

Perque tractantse de vacas, totes lo modo d' agafarlas.

¡Hi ha gent molt afortunada!

L' Hostal de la Coixa, drama en 3 actes original dels senyors Quer y Sanromá y estrenat últimament en Romea, ha sigut del agrado del públich.

Conté dita obra situacions verdaderament notables y characters dibuixats magistralment, lo que unit á un argument ben madurat é interessant, nos mostra als senyors Quer y Sanromá com á autors de valúia, que arribarán, sens dupte, á ocupar un dels primers llocs en la nostra escena.

Unim als aplausos ab que l' auditori va premiar la labor dels esmentats escriptors en la nit del estreno de *L' Hostal de la Coixa*, la nostra mes coral felicitació.

La *campanada* que insertarem la setmana darrera, relativa á ciertas anomalias del servey de Correus, en lo poble de Cornellá del Llobregat, sembla qu' ha molestat al carter de dita vila, lo qui personat en nostra Redacció, 'ns ha jurat per Deu y per tots los Sants del calendari, qu' está net de culpa com lo dia en que va neixe.

No tenim motius ni datos per afirmar lo contrari. Per lo tant, basta qu' ell 'ns digui que las TOMASAS del paquet no li fan goig, perque nosaltres, galants y justiciers avants que tot, ho creyém y li torném la fama. Que consti.

Pero consti també, que la *historia* aquella que deyam, la guardém en cartera per si algún dia 's fes precis desenterrarla.

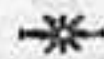
Y ara que som á Cornellá... vindrá bé un' altra queixa al Sr. Administrador de Correus.

Es lo cas que nosaltres 'ns permetém 'l luxu de cartejarnos ab amichs de la citada població y per estalviar feyna als empleats de la Central, 'ns preném la molestia d' anar á tirar las cartas al bussó del carril de Fransa, ab lo qual escursém mes de mitj camí, tant, qu' allargant un xich 'l brás—dat lo molt aprop qu' es Cornellá—casi, casi podriám posar las cartas á la butxaca del destinatari.

Donchs bé... ¿com s' explica que las tals cartetas tardin dos dias en arribar al poble del *cèlebre* campanar?

Aquí la culpa no es del carter. que consti. La culpa creyém qu' es de l' ambulant de Correus que quan surt 'l tren encare pesa figas y fa la classificació de la correspondencia á la ratlla del Ebro. No d' altra manera s' explica qu' una carta de Barcelona á Cornellá, 's rebi ab dos dias de retrás y... ¡pásmínse!... ¡procedent de Tarragona!

Apa, senyor Primo de Rivera, á veure si desperta á n' aquet *dormilega*.

Lo conegut actor-director D. Albert Deu, qu' actua ab sa notable companyia en lo *Teatro Centro Artesano* de Prat del Llobregat y *Teatro Casino del Centro* de l' Hospitalet, ha donat á coneixe últimament en ditas poblacions, varias obras del repertori catalá, obtenint merescuts aplausos.

Felicitém á dit senyor per l' éxit alcansat y especialment per la predilecció qu' ha tingut sempre per las obras catalanas.

Si molts actors que desatenen lo nostre teatro, seguisin l' exemple del Sr. Deu, tal vegada no 's trobaria tan decayguda la escena catalana.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre..	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

LA TOMASA ESPECTACLES

—¿Que no vas à veure *Las bravias*, Hipòlit?
—Acaban de revolcarme per tot lo pis y de burxarme un ull ab un panillo.
—¿Las de *Eldorado*?
—¡La sogra y la dona que son d'ós fieras indomables!

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

Es ma *prima* una vocal;
hu-dos tenen las personas,
es part del cos la *tercera*
y ab *tres-quart* se fan las cosas.
Cavila, lector caríssim,
y veuràs que ab poca estona
't resulta per *Total*
rica potencia d' Europa.

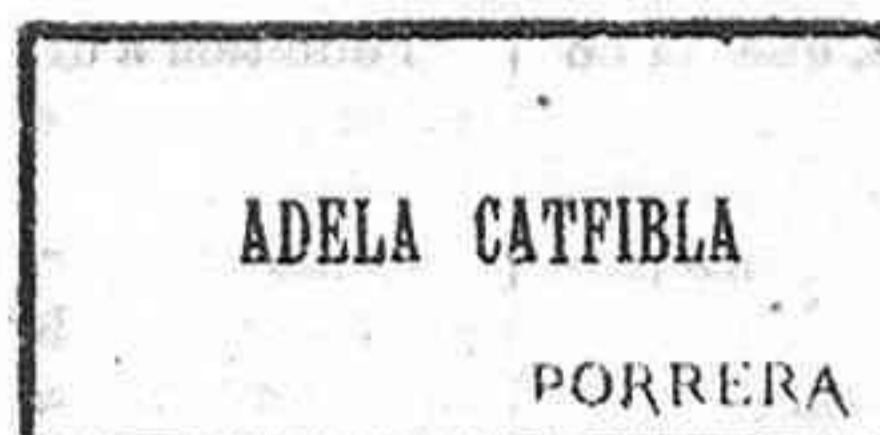
VIOLÍ FIGUERENCH.

ROMBO

Sustituir los punts per lletres, de manera, que llegits vertical y horizontalment, donguin los següents resultats: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Peix; 3.ª: Nom d' home; 4.ª: Nom d' home; 5.ª: Consonant.

S. ROIG X.

TARJETA

Formar ab las anteriors lletres degudament combinadas, lo títul de una comedia.

PERE SALOM.

BALDUFA NUMÉRICA

4 2 — Part del cos.
2 4 — Per pescar.
1 2 3 4 5 6 7 8 — Personatge polítich.
3 3 5 6 7 8 2 — Poble catalá.
3 5 7 8 7 6 — Nom de dona.
1 2 3 4 7 — Peix.
3 7 3 2 — Nom de dona.
2 8 2 — Id. id.
6 5 — Nota musical.
5 — Vocal

J. CAÑAMERAS.

GEROGLIFICH

:::
Febrer
M A
R :
Septembre
F
ILL ILL
BALDIRI FIUS.

SOLUCIONS

À LO INERTAT EN LO NÚMERO 447

Xarada.—Car—te—ra.
Xaradas-llampech. 1: *Fus-ell*.—2: *Car-re-ta*.—3: *Pensa-ment*.—4: *Moca-dó*.
Quadro de lletres.— R o m a
O n a s
M a r e
A s e s
Logogrifo numèrich.—Cornudella.
Geroglífich.—Com mes set tens mes beus.